

Arvona osallistuminen – sanoista teoiksi Polis-alustalla

Vanhusneuvoston kokous 8.5.2024

Jussi Salminen, osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö

Johanna Lång, hankekoordinaattori

Missio:

Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta - Ihmiselle

Visio:

Suomen toimivin hyvinvointialue

Tavoitteet

Vahvat peruspalvelut ja päivystävä keskussairaala alueella

Yhteistyöllä hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta Keski-Pohjanmaalla

Ennakoivat, yhdenvertaiset ja sujuvat palveluketjut ihmisen tukena arjessa

Vaikuttavuutta hyvällä johtamisella sekä inhimillisesti ja taloudellisesti kestäville ratkaisuille

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö

Kriittiset menestystekijät

Veto- ja pitovoimainen työnantaja ja moderni rekrytointi

Ennaltaehkäisy ja oikea-aikainen vaikuttava palvelu

Laadukas, turvallinen hoito ja palvelut

Onnistunut yhteistyö kuntien, järjestöjen ja muiden kumppaneiden kanssa

Kustannustehokkuus ja kustannustietoisuus

Avoin ja rohkea viestintä ja markkinointi

Hyvä tiedolla ja taidolla johtaminen sekä rohkea uudistaminen

Alueen edunvalvonta

Moniammatillinen yhteistyö ja toiminnallinen integraatio

Kilpailukykyiset palvelut

Sopimuspalokuntien toiminnan jatkuvuus

Saavutettavuus - takaajana monipuoliset palvelumuodot ja digitaalisten / teknologiapohjaisten palveluiden ensisijaisuus

Arvot

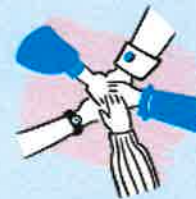
Arvostava kohtaaminen

Rohkeus

Turvallisuus

Osallisuus

Vaikuttavuus

Yhdenvertaisuus

soite
HYVIN VOIMME

Soiten palvelustrategian tavoitteet

Monipuolinen palvelutuottajaverkko

Joustavuus, oikea-aikaisuus sekä joustavat asiointikanavat

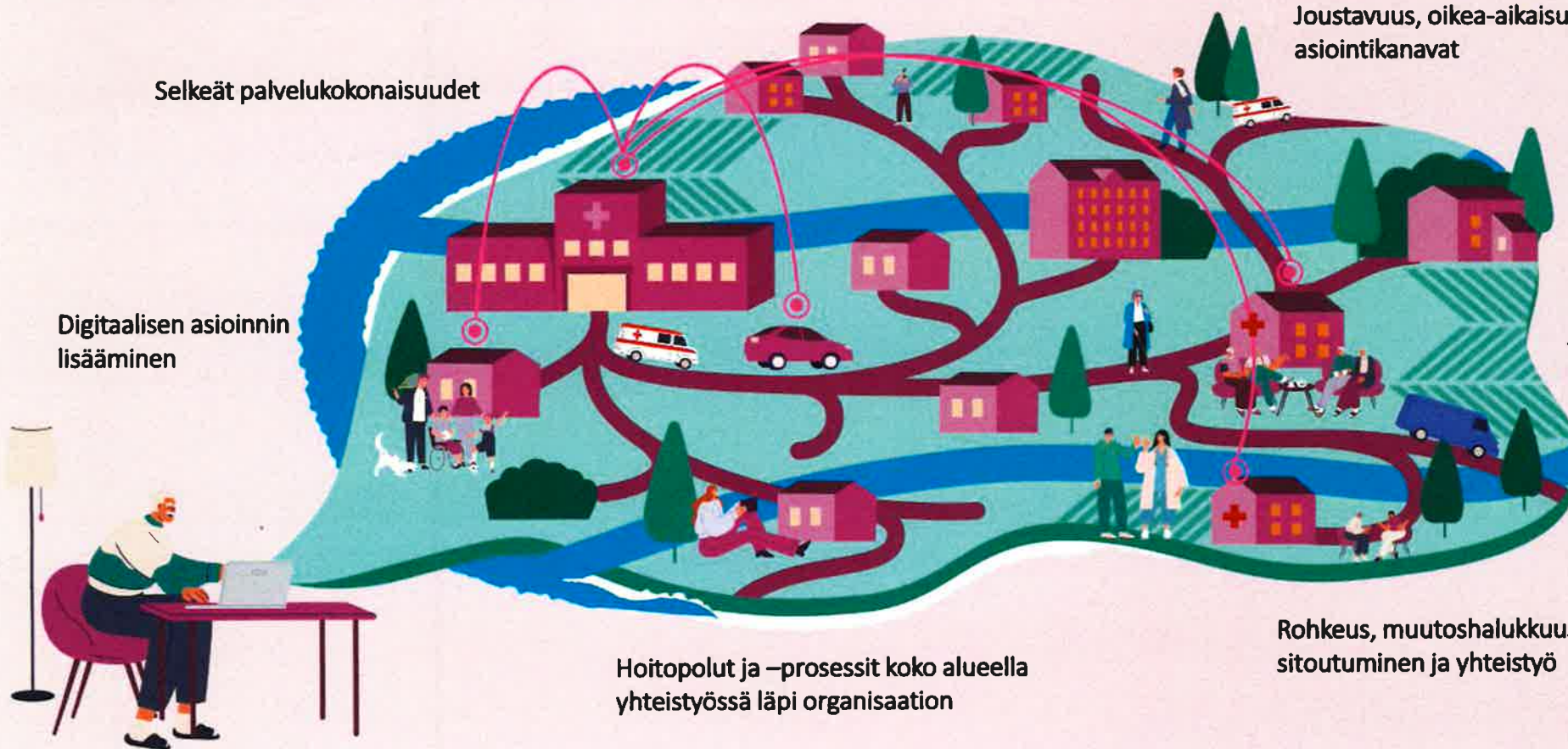
Selkeät palvelukokonaisuudet

Digitaalisen asiointin lisääminen

Ennaltaehkäisevät toimet ja jalkautuvat palvelut

Hoitopolut ja -prosessit koko alueella yhteistyössä läpi organisaation

Rohkeus, muutoshalukkuus, sitoutuminen ja yhteistyö

Polis-alusta kokeilu Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soitessa

- Keski-Pohjanmaalla on haluttu ottaa erityisesti nuoret, ruotsinkielinen väestö, ikäihmiset ja vammaiset mukaan heitä koskevien palveluiden kehittämiseen.
 - Polis-keskustelualustan kautta kerätyt näkemykset ja kokemukset käsitellään nuorisovaltuustossa, vanhusneuvostossa, vammaisneuvostossa, kansalliskielilautakunnassa sekä toimi-, palvelu- ja vastuualueilla.
 - Lisäksi ne annetaan päätöksentekoa varten tiedoksi aluehallitukselle ja talousarvion kautta aluevaltuustoon.
-

Polis-alusta osallisuuden vahvistamisessa

- Saadaan laajojen väestöryhmien mielipiteet esille ketterästi ja monipuolisesti erilaisista teemoista/aiheista rakentavalla tavalla
- Alustalta saadaan valmiina analysoitua tietoa palvelu- ja palveluprosessien kehittämiseen
- Ei saada pelkästään tietoa vaan pystytään myös jakamaan ja herättämään vastaajissa esim. omavarautumisen tarvetta (pelastustoimen palvelutasoa koskeva kysely)
- Ikäihmisille ja vammaisille henkilöille suunnattu kysely antaa toisaalta tietoa, mutta esittelee samalla uusia mahdollisuuksia palvelujen tuottamiseen.
- Kaksikielisten hyvinvointialueiden on tehtävä vuosikertomus toiminnastaan. Polis-kysely antaa eväitä palvelujen nykytilanteesta ja kehittämistarpeista.
- Polis-alusta palvelee molemmilla kansalliskielillä.
- Polis-alusta helpottaa ihmisten osallistumista helppoudellaan ja samalla mahdollistaa omien väittämien laatimisen
- Moni kokee tärkeänä, että saa osallistua ja antaa palautetta nimettömänä.

Polis-kysely Ikäihmisten palveluista ja arjen sujuvuudesta 22.2.-21.3.2024

- Vanhusneuvosto halusi selvittää kyselyn avulla ikääntyneiden näkemyksiä hyvinvointialue Soiten palveluiden saatavuudesta ja arjen sujumiseen liittyvistä asioista.
- Kyselyistä kerättyä ja analysoitua data hyödynnetään ikäihmisten eri palveluiden suunnittelussa tulevina vuosina.
- Raportti kyselystä: [pol.is report \(digifinland.fi\)](https://pol.is/report/digifinland.fi)

Ota kantaa ja vaikuta
ikäihmisten
palveluiden suunnitteluun

Mitä mieltä olet Soiten
palveluiden saatavuudesta?
Miten ikäihmisen arki sujuu?

Vastaa kyselyyn
21.3. mennessä:

soite
Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Ikäihmisten palveluita ja arjen sujuvuutta koskeva Polis-kysely

Polis-kysely ikäihmisten palveluista ja arjen sujuvuudesta

Viestintä

Kyselystä tiedotettiin todella aktiivisesti:

- Jalkauduttiin tilaisuuksiin Perhoon, Halsualle, Kälviälle -> Tavoitettiin noin 150 hlö:ä
 - Sähköpostiviesti jokaiselle eläkejärjestölle
 - Lehti-ilmoitukset (Kokkola-lehti, Perhonjokilaakso, Lestijokilaakso, ÖT)
 - Kosti ry:n järjestötiedote
 - Vanhusneuvoston jäsenten tiedottaminen omissa verkostoissa
 - Hyvinvointialueen nettisivut, Sosiaalinen media
- Tiedottamisen määrään nähden vastauslukumäärä oli pienoinen pettymys

soite
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

**Ota kantaa ja vaikuta
ikäihmisten ja
vammaisten henkilöiden
palveluiden suunnitteluun!**

Soitessa on käytössä uudenlainen Polis-kyselyalusta, jonka avulla voit ilmaista mielipiteesi helposti ja rakentavasti nimettömänä.

Olemme nyt avanneet kaksi uutta kyselyä liittyen:

- ikäihmisten palveluihin
- vammaisten henkilöiden palveluihin

Kyselyiden avulla halutaan selvittää ihmisten näkemyksiä hyvinvointialue Soiten palveluiden saatavuudesta ja arjen sujumiseen liittyvistä asioista.

Kyselyt ovat avoinna osoitteessa:
soite.fi/polis-kyselyt

Tuo esiin näkemyksesi ja vaikuta Soiten palveluiden suunnitteluun! Kyselyt ovat auki 22.2.2024–21.3.2024 klo 12

Kyselyyn voivat vastata myös ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden omaiset ja läheiset.

Polis-kysely Ikäihmiset; Vastaajat

Kyselyn alussa 50 kysymystä

Kyselyssä 9 metaväittämää ja
41 siemenkysymystä.

Kyselyn lopussa 58 kysymystä

Uusia väittämiä/kommentteja
kyselyyn tuli 86

220

henkilöä äänesti

192

henkilöä ryhmiteltiin

9 994

ääntä annettiin

142

lausuntoa annettiin

45.43

ääntä äänestäjää kohti
keskimäärin

8.29

lausuntoa per kirjoittaja
keskimäärin

Polis-kysely Ikäihmiset; Metaväittämät

50 %
on 65-74-vuotias

27 %
on 75-84 –
vuotias

72 %
asuu omakotitalossa

52 %
asuu haja-
asutusalueella

10 %
on 85-vuotias
tai vanhempi

54 %
asuu kaupungissa tai
kuntakeskuksessa.

31 %
omainen / läheinen
vastannut puolesta.

22 %
Kyselyn täyttämässä
tarvitsee toisen apua

34 %
asuu yksin

Polis-kysely Ikäihmiset; Konsensusjana

Lausunnot, joista yksimielisyys

1. "Yhteiskunnan tulisi hyödyntää ikäihmisten tietotaitoja elämän eri aloilta ettei kaikki unohtuisi"
2. "Ympäri vuorokautisia asumispalveluja tulee olla jokaisessa kunnassa."
3. "Saan palvelut / hoidon omalla äidinkielelläni."
4. "Haluan asua kodissani niin, että saan tarvittaessa tarvitsemani avun päivittäisiin toimintoihin."
5. "Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet ovat mielestäni hyvä tapa ottaa ikääntyneet mukaan päätösten valmisteluun."

Lausunnot, joista erimielisyyttä

1. "Tarvitsen jatkuvaa apua päivittäisissä toiminnoissa"
2. "Koen yksinäisyyttä viikottain"
3. "Käyttäisin etälääkäripalveluita, jos ne olisivat helpommin saavutettavissa."
4. "Olisin halukas korvaamaan osan julkisissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimipaikoissa käynneistäni sähköisillä sosiaali- ja terveyspalveluilla."
5. "Olen tutustunut ONNI-TV:seen, joka tarjoaa arkiliikuntaa, muistikuntoutusta ja kulttuuria ikäihmisille omalta TV-kanavalta."

Tekoäly ryhmitti 192 henkilöä kahteen ryhmään

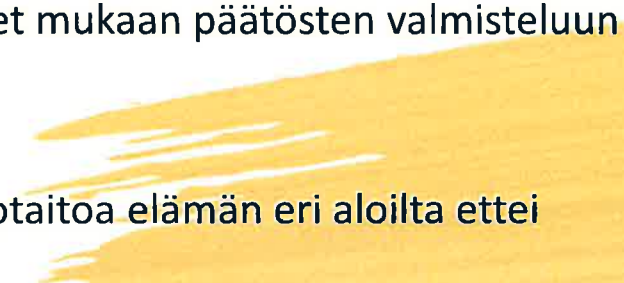
Ryhmä A 103 osallistujaa

- kokevat saavansa riittävästi tietoa ikäihmisille tarkoitetuista hyvinvointialueen palveluista (70 %)
- heillä on riittävät digitaidot hyvinvointialueen palveluissa asioimiseen (85 %)
- he ovat mukana vaikuttamistoiminnassa järjestöjen kautta (81 %)
- he osaavat hakeutua tarvitsemiinsa sosiaali- ja terveysterveystietoihin (93 %)
- he ovat tietoisia sosiaali- ja terveysterveystietoneuvonnasta (82 %).

Ryhmä B 89 osallistujaa

- ei ole mukana vaikuttamistoiminnassa järjestöjen kautta (vain 18 % mukana)
- heillä ei ole riittävästi digitaitoja hyvinvointialueen palveluissa asioimiseen (vain 21 % on riittävästi digitaitoja),
- he eivät koe saavansa riittävästi tietoa ikäihmisille tarkoitetuista hyvinvointialueen palveluista (vain 6 % kokee saavansa riittävästi)
- he eivät ole käyttäneet sähköisiä palveluja, kuten varanneet sähköisesti aikaa vastaanotolle (vain 24 % on käyttänyt).

Suurin osa vastanneista eli 60 % tai enemmän olivat yhtä mieltä seuraavista asioista;

- he eivät tarvitse jatkuvaa apua päivittäisissä toiminnoissa (vain 17 % tarvitsi)
 - he eivät koe yksinäisyyttä viikoittain (vain 23 % koki)
 - heidän elämä on merkityksellistä (86 % tätä mieltä)
 - he eivät tiedä riittävästi Seniori terveystieteen toiminnasta (vain 25 % tiesi)
 - he saavat palvelun omalla äidinkielellään (93 %)
 - he eivät ole tutustuneet ONNI-TV:seen (vain 27 % oli tutustunut)
 - he haluavat asua omassa kodissaan ja saada sinne tarvittavat palvelut (88 %)
 - keskustelu- ja kuulemistilaisuudet ovat hyvä tapa ottaa ikääntyneet mukaan päätösten valmisteluun (87 %)
 - heillä on läheisiä / tukiverkosto apunaan (91 %)
 - heidän mielestään yhteiskunnan tulisi hyödyntää ikäihmisten tietotaitoa elämän eri aloilta ettei kaikki unohtuisi (96 %)
-

Keski-Pohjanmaalla on halua, kykyä ja rohkeutta uudistua. Tätä voidaan perustella seuraavilla Polis-kyselyn tuloksilla;

- 57 % kokee omaavansa riittävästi digitaitoja hyvinvointialueen palveluissa asioimiseen
- 73 % katsoo, että tietokoneiden ja älypuhelinien opetusta pitää järjestää nykyistä enemmän
- 73 % katsoo, että voisi ajatella käyttävänsä liikkuvia palveluita (esim. labra)
- 67 % osaa hakeutua tarvitsemiinsa sosiaali- ja terveystalvaeluihin
- 54 % on tietoinen sosiaali- ja terveystalvaeluneuvonnasta
- 60 % tietää, että voi antaa palautetta hyvinvointialueen palveluista verkkosivulla
- 74 % harrastaa liikuntaa säännöllisesti
- 70 % pääsee kulkemaan haluamiinsa tapahtumiin ja tilaisuuksiin, eikä kyytiasiat ole ongelma
- 65 % tietää, että asuinpaikkakunnaltani löytyy järjestöjä, joista voi tarvittaessa saada tukea
- 55 % on käyttänyt hyvinvointialueen sähköisiä palveluja, kuten varannut sähköisesti ajan vastaanotolle
- 75 % on käyttänyt Omakanta-palveluja
- 54 % voisi ajatella asuvansa tulevaisuudessa yhteisöllisessä asumisessa

Keski-Pohjanmaalla on halua, kykyä ja rohkeutta uudistua. Tätä voidaan perustella seuraavilla Polis-kyselyn tuloksilla;

- 88 % haluaa asua omassa kodissaan ja saada sinne tarvitsemansa palvelut
- 70 % saa mielestään tarkoituksenmukaisia lääkäripalveluja terveyskeskuksessa
- 52 % on mukana vaikuttamistoiminnassa järjestöjen kautta
- 63 % mielestä sähköisiä ja liikkuvia palveluita lisäämällä voidaan parantaa palveluiden saavutettavuutta
- 60 % mielestä sähköisten ja liikkuvien palveluiden hyödyntäminen säästää itseltä aikaa ja rahaa
- 64 % mielestä hyvinvointialueen kiinteistökustannuksia pitää saada vähennettyä mieluummin kuin henkilöstökuluja
- 69 % mielestä hyvinvointialueen tulee käyttää resursseja mieluummin liikkuvien palveluiden lisäämiseen kuin huonokuntoisten rakennusten ylläpitoon
- 52 % mielestä vanhusneuvosto toimii aktiivisesti ikäihmisten hyväksi
- 94 % mielestä ympärivuorokautisia asumispalveluja tulee olla jokaisessa alueen kunnassa
- 67 % mielestä kuntoutusta kotiin saatavana olisi hyvä olla
- 91 % mielestä heillä on läheinen tai muu tukiverkosto apuna
- 67 % osaa hakeutua tarvitsemiinsa sosiaalipalveluihin
- 96 % mielestä yhteiskunnan tulisi hyödyntää ikäihmisten tietotaitoja elämän eri aloilla, ettei kaikki unohtuisi.

Kyselyyn tulleita väittämiä/kommentteja

Palveluiden saatavuus, järjestäminen jne. 1/3:

- "Ikäihmisille palvelut omaan kuntaan vaikka päivä viikossa"
- "Lähipalveluista ei pitäisi luopua, jos palvelut siirtyvät kauemmaksi niin ne myös huononevat. Ikäihmiset eivät saa tarvitsemiaan palveluita."
- "Ajanvarauksessa olisi kerrottava vastaanottavan lääkärin huonosta kielitaidosta ja annettava vaihtoehto suomenkieliselle lääkärille."
- "Ajanvaraus työlästä. Ajanvarauksessa lääkärin vastaanotolle, pitää puhelimesa jonottaa 43 min. On testattu tammik 2024. Hankala järjestely."
- "Kokkolassa tulisi olla enemmän palveluasumiseen paikkoja"
- "Avuntarpeen arviointi ajanvarauksessa puutteellista. Jos olet kiireellisen avun tarpeessa, et pääse hoitoon. Laitetaan yli 200 CRP arvolla kotiin."
- "Terveyspalveluja hoidettaessa puhelimitse olisi hyvä lyhentää puhelimeen vastaamisen odotusaikaa."
- "Lähipalveluja pitää olla"

Kyselyyn tulleita väittämiä/kommentteja

Palveluiden saatavuus, järjestäminen jne. 2/3:

- ”Kannuksessa ja Tunkkarilla pitää säilyttää vuodeosastot, samoin labra ja röntgen, lääkäri palvelut!”
- ”On kohtuutonta, että monesti huonokuntoinen vanhus joutuu odottamaan päivystyslääkärin puheille pääsyä tuntitolkulla.”
- ”Vanhusten lääkitystä pitäisi tarkistella usein , ettei tulisi noita päällekkäisyyksiä ja lääke kumoaa, toisen lääkkeen haittoja”
- ”Tukitiimi toimintaa kotona asuville ikäihmisille pitäisi lisätä”
- ”Vanhusta, joka harhainen, sekava, ja sairauden tunnoton ei voi jättää omaisten hoidettavaksi eikä yhden kotikäynnin varaan.”
- ”Liikkuvat palvelut on hyvä idea mutta toteutuuko se loppupeleissä? Jääkö jäljelle vain digipalvelut?”
- ”Oma lääkäri järjestelmää kannattaa kehittää. Ikäneuvola on hyvä asia. Säännölliset terveystarkastukset. Muistisairaat ei yksin kotona.”
- ”Joka kunnassa on säilytettävä vähintään terveydenhoitajan vastaanottopiste.”

Kyselyyn tulleita väittämiä/kommentteja

Palveluiden saatavuus, järjestäminen jne. 3/3:

- ”Personalen på serviceboende bör behärska det svenska språket.” (=Palveluasunnon henkilökunnan tulee hallita ruotsin kieltä)
- ”Omalääkäri ja hoitajatiimi toisi turvallisuutta ja yhteyden pito hoituisi etänäkin.”
- ”Sairaanhoitajat/vastaanotto, estävät lääkärin pääsyä vähättelemällä ennakoivia terveysterveyspalveluja.”
- ”92+ vuotiaat ja digipalvelut ! Moni on oman kotinsa vanki. Todellista apua päivittäin tarvitseville pitäisi löytyä HETI tehos.hoidon paikka.”
- ”Kotihoito pitää olla kunnossa”
- ”Senioreille tulee tarjota palveluasumispaikka omalta paikkakunnalta.”

Kyselyyn tulleita väittämiä/kommentteja 1/4

Digiin liittyvät:

- ”Vanhuksille digipalvelujen opastus puutteellista. Opastus joka sopii nuorille ei sovellu ikäihmisille.”
- ”Digipalvelut edell. toimivia data- ja mobiiliyhteyksiä. Soite tulee vaatia kaupall. operaattoreilta toimivia yhteyksiä. Liian paljon katveal.”
- ”Digiopastukseen lisää resursseja. Etäpalvelu ei vähennä yksinäisyyttä.”
- ”Ikäihminen tarvitsee ihmistä ei digiä”
- ”92+ vuotiaat ja digipalvelut ! Moni on oman kotinsa vanki. Todellista apua päivittäin tarvitseville pitäisi löytyä HETI tehos.hoidon paikka.”
- ”digipalvelut ei lisää hyvinvointia se on apuväline!”
- ”Digipalveluita paljon tarjotaan, mutta kaikki ikäihmiset eivät kykene niitä käyttämään.”
- ”DIGIPALVELUIHIN SELKEÄÄ OHJEISTUSTA, NIIN ETTÄ IKÄIHMISET OSAAVAT NIITÄ KÄYTTÄÄ, SIVUSTOT USEIN LIIAN MONIMUTKAISIA.”
- ”Ongelma ei ole se että digiopetusta ei järjestetä, vaan se että ikääntyneet eivät ole kiinnostuneita oppimaan.”
- ”Digi ei välttämättä säästä aikaa ja rahaa.”

Kyselyyn tulleita väittämiä/kommentteja 1/4

Hyvinvointialueelle palautetta:

- ”Pelko terveystalvelujen karkaamisesta”
- ”Soiten säästöt tulee kohdistaa johtoportaan, eikä aina suorittavaan tasoon ja vuodepaikkojen vähentämiseen!”
- ”Hyvinvointialueen tila nyt niin sekava vyyhti. Toinen toistaan aiheuttaa luottamuspulaa. Itse toiminta pelottaa että mitä tuleman pitää.”
- ”Kesälomakautenaikin on Soiten pystyttävä tarjoamaan kotona asuville vanhuksille riittävät palvelut.”
- ”Tulevat säästöt ja palveluiden muutokset huolestuttaa.”
- ”Rakennuksista luopuminen vie palvelut kauemmaksi.”
- ”Kunta omistaa rakennukset ja vastaa niiden ylläpidosta.”

Kyselyyn tulleita väittämiä/kommentteja 1/4

Muut:

- "Vapaaehtoistoimijoita tarvitaan esim kotona asuville muistisairaille ulkoilu-kauppakaveria"
- "Haluaisin kotisairaanhoidon yms kertovan ja opastavan OnniTV:n löytämisestä"
- "Sain OnniTV stä hyvää tietoa ravinnosta ja lääkkeistä"
- "Olen huolehtinut pitkään läheisten hyvinvoinnista, kuka hoitaa minua kun tarvitsen apua!"
- "Miksi missään ei mainita yksityisiä palveluntuottajia kuten fysioterapeutti, kotisairaanhoido tai Kotiapu?"
- "Onneksi kunnassa ilmestyy kerran kk:ssa kuntatiedote, johon tulee tietoa Soiten palveluista. Paperitiedotteita ei saa hylätä."
- "Eniten tarvitsen apua palovarottimien pattereiden vaihtoon, lamppujen vaihtoon (kiipeily arveluttavaa)."
- "Voimien ja sorminäppäryyden heiketessä koneiden käyttöön (porakoneet, ruuvinvääntimet, moottorisahat jne)."
- "Voimien vähetessä ja lihaskipujen lisääntyessä portaiden putsaukseen, lumen luontiin jne."
- "Saan kyytiapua tarvittaessa naapureilta tai lapsiltani"
- "Omassa kodissa ainakin niin kauan kun pystyn itse huolehtimaan asioistani."

Kyselyyn tulleita väittämiä/kommentteja

Kyselyn toteutukseen:

- ”Hyviä oli kannanotto kyselyt”
- ”Tuo esiin uusia näkökulmia”
- ”Ihan hyvä, alussa en ymmärtänyt mistä kysymys...sitten ...alkoi tapahtua...kiitos”
- ”Osittain hyvä puutteita kyllä löytyy. LIIAN DIGIPAINOTTEINEN”
- ”Selkeä”
- ”Tällainen kysely pitäisi toteuttaa niin, että siihen pystyisivät vastata myös henkilöt, jotka eivät hallitse netin käyttöä”
- ”Vaikea vastata kysymyksiin joko/tai periaatteella.”
- ”Kiitos kyselystä!”
- ”Tämä kysely on hyvä, tällä saadaan ikäihmisten eri näkemyksistä tietoa.”
- ”Svarat för nära anhörig, 90 + are. Omöjligt för hen att själv svara pga avsaknad o kunnande av mobila tjänster. En stor och allvarlig lucka.” (=Vastattu lähisukulaiselle, 90+. Hänen on mahdotonta vastata itse mobiilipalveluiden tuntemuksen puutteen vuoksi. Iso ja vakava kuilu.)
- ”Jokaiseen os. lisäyslok. merkkir. merkkirajoin.”
- ”Kaikki tuli käydyksi läpi, kiitos.”

**Saimme huomattavasti enemmän
kyselystä evästystä, palautetta ja
kehittämisehdotuksia kuin olisi
odottanut 220 vastaajalta**

Yhdessä tekemisen voima! Klart vi kan!

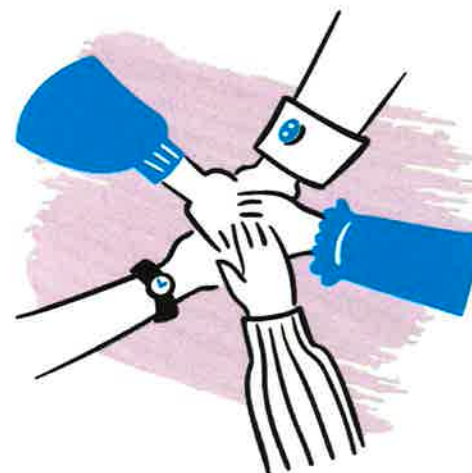
Kiitos!

Jussi Salminen

Osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö, Soite
+358 44 780 9444
jussi.salminen@soite.fi

Johanna Lång

Hankekoordinaattori, Soite
+358 40 652 4622
johanna.lang@soite.fi

www.soite.fi